

Nordkoreanske missiler og besøg fra USA

Hvad er ugens vigtigste nyhed?

»At Nordkorea har afprøvet missiler hen over Japan. For så blev FN's Sikkerhedsråd nødt til at træde sammen, hvor de blev enige om flere sanktioner over for Nordkorea. Det var vigtigt, at rådet blev enige. Men så blev Nordkorea sure og sendte flere missiler. Så hvad pokker skal man gøre ved det uden at optrappe konflikten? Det er svært. Hvis jeg

kunne løse det problem, var der nok også andre, der kunne».

Hvor læste du det?

»På dr.dk. Min mor havde hørt om det i radioen, og så skulle jeg lige se, hvad det var for noget».

Hvad er den vigtigste begivenhed i det liv?

»Lige nu er det, at til november kommer min værtsfamili-

lie fra USA på besøg. De kommer til taksgivning og skal være her i fire dage. Det glæder jeg mig meget til. For dem har jeg ikke set i over et år».

»Jeg savner dem rigtig meget. Jeg savner, at spille rummikub med min værtsfar, jeg savner at snakke om livet med dem, og jeg savner min værtsbror. Han er 13 år gammel. Han er garanteret blevet høj siden sidst».

ditte.ravn@pol.dk

Mindre støtte til privatskoler

Privatskoler. Socialdemokratiet vil skære i det offentlige tilskud til privatskolerne. »Vi har en regering, der skærer på folkeskolen og fører flere penge over i privatskolerne, og det, synes vi, er skævt», siger partiformand Mette Frederiksen til netmediet Skoleliv.dk. Procentsatsen for det statslige tilskud, målt i forhold til gennemsnitsudgiften for en folkeskoleelev, skal sænkes fra 75 til 71, mener S. Regeringen har omvendt foreslået at hæve den til 76. DF er tøvende over for forslaget, mens Radikale blankt afviser. cecilie.patscheider@pol.dk

123 millioner kroner skylder udenlandske studerende den danske stat for ubetalte SU-lån, viser tal fra Uddannelses- og Forskningsministeriet

Piger dropper bøgerne og chatter i stedet

En stor gruppe af piger læser ikke længere bøger jævnligt, viser ny undersøgelse. Ekspert giver sociale medier skylden.

LÆSNING

CECILIE PATSCHEIDER

Piger læser færre bøger i deres fritid, end de gjorde tidligere. I 2010 var det 68 procent af pigerne i 3.-6. klasse, der læste bøger næsten

hver dag eller flere gange om ugen, mens det i dag er 59 procent. Det viser en ny stor undersøgelse om læsevaner blandt børn, som er foretaget af det nationale videncenter Læremiddel.dk for tænketanken Fremtidens Biblioteker.

Udviklingen er bekymrende, mener Jan Mejding, der er lektor og seniorforsker i læsning ved Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet.

»Det betyder, at børn kan blive dårligere til at læse længere sammenhængende tekster. De får ikke den samme træning og bliver derfor ikke lige så gode eller lige så hurtige til det. Læsning er en færdighed, og som alle færdigheder skal det trænes. Og det er en vigtig færdighed, fordi det stadigvæk er en af de vigtigste informationsveje, vi har, når vi skal vide noget om verdens omkring os», siger han.

Undersøgelsen viser, at piger fortsat læ-

ser mere end drenge, men at pigerne og drengenes læsevaner nærmer sig hinanden. I dag er det 52 procent af drengene, der læser næsten hver dag eller flere gange om ugen, hvilket er omtrent samme niveau som i 2010.

Sms'er kan ikke kompensere

Læseforsker og ph.d. i børns læsevaner Stine Reinholdt Hansen fra Læremiddel.dk under University College Lillebælt står i spidsen for undersøgelsen. Ifølge hende er det bemærkelsesværdigt, at piger læser mindre, mens drenge stort set ikke har ændret deres læseadfærd.

»Børn læser generelt mindre, hvilket vi havde forventet, den digitale udvikling taget i betragtning. Men det er overraskende, at det fald primært skyldes pigerne, og at lige præcis de har ændret vaner. For tidligere undersøgelser har vist, at piger altid har haft en markant større lyst til

at læse end drenge», siger hun. Stine Reinholdt Hansen peger på sociale medier som Facebook og Instagram som en af hovedforklaringerne.

»Sociale medier er en stor tidsrøver. Pigerne bruger en del mere tid på de sociale medier, end drenge gør. Det samme gælder med blogs og sangtekster», siger hun.

Seniorforsker Jan Mejding er enig i, at sociale medier og i det hele taget digitale medier stjæler en del tid fra bøgerne.

»Mediebilledet er jo vokset ganske betydeligt for børn, som i dag er oversvømmet af medier hele døgnet. De kan vælge mellem 20 forskellige tv-kanaler, har ofte eget fjernsyn på værelset, smartphone og så videre. Det gør, at der er mindre tid tilovers til at beskæftige sig med bøger», siger han.

Bliver børn ikke også trænet i at læse, når de læser sms'er og tekster på nettet?

»Jo, det er også en form for træning,

men det kan ikke erstatte eller kompensere for bøgerne. De tekster, man læser på den måde, er relativt korte og ikke nødvendigvis særligt gennearbejdede. Det er ofte overskrifter på Google eller hurtige svar fra hoften på sms», siger han.

»Hvis man gerne vil vide noget om et emne som for eksempel racisme, er man nødt til at kunne søge i længere tekster, og det er en helt anden disciplin. Det kræver en anden læsestrategi, som man kun kan erhverve sig ved at øve sig i at læse længere tekster».

Læselysten er for farlig at miste

I Danmarks Biblioteksforening ser man med alvor på læsefaldet.

»Vi skal gøre noget for at løfte den her læselyst, fordi det er et fundament, det er meget farligt at miste. Vi arbejder meget gerne sammen med skolerne og andre på at stimulere det. Vi vil meget gerne gøre

det bedre og være en spiller i det», siger formand Steen Bording Andersen.

Blandt forældre er der allerede meget fokus på børns læsning, siger Rasmus Edelberg, næstformand i foreningen Skole og Forældre.

»Det er vigtigt, at man også læser derhjemme. Vi ved, at det støtter op om læringen i skolen. Så det er synd, hvis det er faldende. Det er et sted, hvor man som forælder kan spille en vigtig rolle ved at støtte op om barnets læring», siger han.

Er forældre gode nok til at sætte fokus på at læse bøger og eksempelvis få deres børn til at gemme smartphonen væk?

»Jeg synes egentlig, at forældrene gør det godt, og at de gør mere og mere. Der er en stigende bevidsthed om at støtte op om læsning. Men det er noget, vi skal have fokus på, og som skolebestyrelser skal tale med forældrene om».

cecilie.patscheider@pol.dk

Faldende læselyst: Bøger er kedelige, og jeg er for doven

På Bellahøj Skole vil pigerne gerne læse mere i deres fritid, men mobiltelefonen stjæler deres tid, og det er svært at finde gode bøger.

DITTE RAVN

Hun knuger fire bøger tæt ind til sit bryst. Bøgerne er så tykke, at de er ved at smutte ud af hendes arme.

'Brødrene Løvehjerte', 'Ronja Røverdatter', 'Isfuglen', 'Skammertegnet'.

Den lyshårede pige sidder på knæ på gulvet blandt bøger og bogreoler på Bellahøj Skoles bibliotek.

To af de bøger, hun har i armene, har hun allerede læst. De to andre vil hun gerne snart læse.

»Men jeg er allerede i gang med flere derhjemme, så det bliver ikke lige nu. For jeg læser allerede flere timer om dagen», forklarer Nora Thit Jørgensen. Hun er 11 år gammel og elev i 6. b på Bellahøj Skole i det nordlige København. Og så er hun en af de læseglade piger i folkeskolen, der bliver færre og færre af.

Tal fra en ny stor undersøgelse af læsevaner blandt børn viser nemlig, at pigerne i 3.-6. klasse læser mindre i fritiden, end de gjorde tidligere. Hos drengene på samme klassetrin er læsevanerne stort set uændrede.

I et hjørne af biblioteket ligger der en stak store røde puder på gulvet. På en af dem sidder 12-årige Mai Schiønning. Hun går også i 6. b og er sammen med Nora og resten af klassen gået på biblioteket. Et sted, Mai sjældent kommer. For egentlig er hun ikke så vild med hverken bøger eller at læse.

»Det er måske flere måneder siden, jeg sidst har læst. Måske har jeg gloet i en for nylig, men sådan for alvor læst? Det er lang tid siden», siger Mai.

»Bøger er kedelige, og jeg er for doven». I stedet bruger hun sin fritid på mobiltelefonen.

Og Mai læntr fra den eneste, som hellere vil vie sin opmærksomhed til Facebook, Instagram, blogs og forskellige hjemmesider frem for litteraturen. I undersøgelsen svarer 85 procent af både piger og drenge, at de hver dag eller flere gange om ugen læser beskeder på computer eller tablet. Det gælder forskellige web-sider som for eksempel Facebook, YouTu-

INSPIRATION. Vilma Bahne Jessen (yderst til venstre) går i 6. klasse og synes ligesom sine andre klassekammerater, at det er svært at finde spændende bøger. Derfor får hun ikke læst så meget i fritiden, som hun gerne ville. Foto: Martin Lehmann

be og Google svarer 71 procent, at de dagligt eller flere gange om ugen læser på disse hjemmesider.

Ordforrådet lider en stille død

Elevernes nye medievaner kan 6. b's kontaktlærer Pernille Numelin, der også er læsevejleder på skolen, sagtens genkende. Og hun mærker også, hvordan den dalende interesse for at sætte sig med en bog i fritiden smitter af på undervisningen.

»Læsning er alle fags redskab. Hvis de for eksempel får en forsøgsbeskrivelse i fysik/kemi, kan nogle elever have svært

ved simpelthen at forstå teksten og afkode indholdet, så de kan omsætte ordene til handling», forklarer Pernille Numelin.

Også ordforrådet lider en stille død, jo mindre børnene læser. For den litterære verden er særdeles god til at åbne elevernes øjne for nye ord.

»Sproget er ikke lige så sprudlende som før. Det ser jeg tydeligt i de tekster, børnene selv producerer», siger Pernille Numelin. Hun har været dansklærer i 18 år.

Hun kan ikke understrege nok gange, hvor vigtigt det er, at børnene bliver ved med at læse. Også selv om de har knækket læsekoden og nærmer sig udskolingen. Men undersøgelsen viser netop, at det er svært at fastholde 5.-klassernes læselyst. Der sker nemlig et stort fald i den daglige og ugentlige læsning mellem 5. og 6. klasse. Til gengæld stiger interessen for beskeder på Messenger, Snapchat og sms med alderen, konkluderer undersøgelsen. Det samme gør tiden brugt på YouTube, streamingtjenester og sociale medier.

Fordi det handler om frivillig læsning i

fritiden, mener Pernille Numelin, at forældrene skal på banen. De skal være gode rollemodeller, og så skal de tage stilling til, hvor meget tid deres børn skal bruge på onlinemedier.

Nemmere at »stene på sin telefon«

Den læseglade Noras far er allerede på banen. En gang om ugen går han nemlig på biblioteket i Brønshøj og låner fem bøger til Nora og hendes to små søstre.

»Det er egentlig meget rart, at han vælger for mig. For hvis jeg går med på biblioteket, kan jeg slet ikke vælge mellem alle bøgerne. Der er så mange gode», siger Nora. Hendes yndlingsbog er fantasyromansen 'Danerriget' af Lene Kaaberbøl. I det hele taget kan hun godt lide fantasybøger. Ifølge undersøgelsen hitter netop den genre hos både piger og drenge. Fantasy får en tredjeplads blandt de genrer, børnene bedst kan lide at læse. Førstepladsen går til humoristiske og sjove bøger, mens nummer to er seriebøger. Pigerne kan bedst lide bøger om kærlighed og

børne- og ungdomsliv, mens drengene er mere til faktabøger. På de store røde puder har flere af pigerne fra 6. b samlet sig omkring Mai.

De bladrer sporadisk i Guinness Rekordbog. En af pigerne, Vilma Bahne Jessen, har lige læst en rigtig god bog. Den hedder 'En flænge i himlen'.

»Den handler om to, der har kræft, og som bliver forelsket i hinanden», siger hun lidt forsigtigt, mens drengene grinerde laver skabede grædelyde.

»Pigeproblemer. Altså!«, siger en af dem og ryster på hovedet.

Pigerne bladrer videre i rekordbogen. Flere af dem vil rigtig gerne læse mere, men det er svært at finde bøger, de gider læse. Og tøsæflokken bliver hurtigt enig om, at de slet ikke er gode nok til at bruge biblioteket.

»Jeg aner ikke, hvad der findes af bøger. Men hvis min veninde fortalte om en god bog, kunne jeg måske godt finde på at læse den», siger en af pigerne fra 6. b, inden hun vender sig om til sin fnisede klasse-

5 Gode råd til at få større læselyst

Det kan være svært at få børnene til at læse. Biblioteksleder Henriette Ritz Kylmann og bibliotekar Julie Arndrup giver fem gode gråd.

1 Forældrene skal være forbilleder. De skal altså også læse. Helst i en fysisk bog og ikke på tablet. På en tablet kan der foregå så meget andet, og børn forbinder ikke naturligt tablets med boglæsning. Gør læsning til en familiebegivenhed.

2 Lad bøgerne flyde rundt omkring i køkkenet, i stuen og på toiletet. Sørg for, at de er tilgængelige. En stak bøger på toiletet er en god idé, for her har børnene en naturlig pause.

3 Læs det første kapitel højt for børnene, og lad dem fortsætte selv.

4 Indfør, at det er forbudt at forstyrre læsende børn i hjemmet. Det kan pludselig få dem til at læse en helt masse sider – for at slippe for at tømme opvaskeren eller rydde af bordet.

5 Læsning skal forbindes med lyst, ikke med tvang og straf. Skab plads til lysten ved at aftale et tidsrum, hvor skærmene er slukket.

kammerat. Desuden kræver det noget mere at læse en bog end at »stene på sin telefon«, som Mai forklarer det. På telefonen kan man det hele på en gang.

Interessen for at gå på opdagelse i bogreolerne har fortaget sig efter 10 minutter på Bellahøj Skoles bibliotek. Dreng og piger slænger sig mellem hinanden på de røde puder i bibliotekets læsekrog. Der bliver helt stille blandt børnene, da de skal svare på, hvorfor det er vigtigt at kunne læse. Indtil en dreng hurtigt sætter sig og og retter ryggen og bryder tavsheden:

»Hvis man en dag får børn, skal man kunne læse højt for dem. Selvfølgelig».

ditte.ravn@pol.dk